

Esztergomi Lapok.

SZERKESZTŐSÉG:
SZÉCHENYI-TÉR (SZERENCSÉS-féle HÁZ.)

HOVA A LAP SZELLEMI ÉS ANYAGI RÉSZÉTI
— ILLETO KÖZLEMÉNYEK KÜLDENDŐK. —

→ KEZIRATOK NEM ADATNAK VISSZA. ←

Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre — — — — 12 K. Fél évre — — — — 6 K.
Negyed évre — — — — 3 K. * EGYES SZÁM ÁRA 12 FILLER.

KIADÓHIVATAL:

(SZÉCHENYI-TÉR SZERENCSÉS-féle HÁZ)
HOVA AZ ELŐFIZETÉSI PÉNZEK KÜLDENDŐK.

HÍRDETÉSEK

ÉS NYILTTÉRI KÖZLEMÉNYEK A KIADÓHIVATALBAN
VETETNEK FEL.

Egyesüljünk!

Párkányt csatolni kell! — Mozogjunk végre-valahára!

Hovatovább követelőbben lép előtérbe azon ohajtás, hogy Párkányt Esztergomhoz kell csatolni, mert bebizonyítható, hogy városunk életerejét a szomszédság által támasztott hatalmas ipari és kereskedelmi verseny mindjobban emészti!

Megkíséreljük ezt be is bizonyítani.

Mióta támaszt versenyt Esztergomnak Párkány?

Attól fogva, amióta az állandó hid felépült. Nem a hid az oka a versenynek, hanem az, hogy Esztergom város ut és kövezet-vámat s helypénzt szedet, a fogyasztási adók beszedését éberséggel kezelteti. E miatt a túlsó járás közönsége csak jelentékeny költség árán látogathatván Esztergomot, Párkányt úgy rendezkedett be, hogy községének területén mindazon szükségletek feltalálhatók legyenek területén, amelyekért eladdig Esztergomba kellett átfáradni.

A most vázolt állapot Párkány kereskedelmét, iparát és forgalmát feltűnő módon fellendítette és megállapítható, hogy Esztergom közgazdasági élese éppen az előbbi fellendülésének arányában indult hanyatlásnak.

Ha egyedül a gazdasági verseny már aggasztó Esztergomra nézve, nem hagyható figyelmen kívül az sem, hogy Párkányban immár két hitelintézet él e kettő az esztergomi pénzügyintézetek rovására létesült, de egyúttal városunk közforgalmára nézve is bémítő hatást gyakorolt.

Vegyük most sorra, hogy Párkány község közönsége mily előnyöket élvez Esztergom révén?

Középiskoláinkat és szakintézeinket a párkányiak nemesak saját gyermekeik javára veszik igénybe, hanem a vidékről Esztergomba beiratott tanuló ifjuság bizonyos része Párkányban fogad fel lakást és ételmezést.

Ha a párkányi magának szórakozást keres, Esztergomba jön s itt kövezett járdán, aszfalton sétál, kereskedőink és iparosaink azonban édes-keveset látnak tőlük, mert nekik otthon e részben minden igényük kielégíthető.

Párkány ugyyszólván potom pénzért nyeri Esztergomtól köz- és magánvilágítását a nél-

kül, hogy a villamos mű létesítésének kockázatában terhet vállalt volna.

A telekkönyv kettéválasztása holt bizonyosra vehető. Ezzel azután majdnem egészen megszűnik a túlsó járásnak Esztergommal régen fenállott összeköttetése, mely annyival inkább aggasztó jelenség, mert már is előtérbe kezd helyezkedni a vármegye kikerekítésének kérdésével egy új szolgabírói járás felállítására.

Ha mindezeket komoly megfontolás tárgyává tettük, vegyük elő a községi törvényt. Ebben a törvényben kimondatik, hogy ha valamely község a másikkal összeépül, vagy az egyik a másiknak olyan versenyt támaszt, amely miatt az életképesebb romlása előre látható a két községet egyesíteni kell.

Kimondatik az is, hogy ha az egyesítendő versenytárs ellentáll, a belügyminiszternek joga van az egyesítést rendeletileg is kimondani.

Esztergom város közönségén van tehát a sor, hogy a versenyt támasztó község csatlakoztatása érdekében minden lehetőt kövessen el.

Az egyesítés nem volna áldatlan dolog, mert ez esetben a fogyasztási körzetet Párkány község határára is ki lehetne terjeszteni, ami jelentékeny jövedelem emelkedést jelentene.

A városi út és kövezetvám, továbbá helypénz szedési joga Párkányra is kiterjesztve, szintén nagy jövedelmet biztosítana.

E két esetben a városban uralgó drágaság is megszűnne, mert nem volna többé aránytalanság az életfeltételek áránál itt és ott.

Az az aggály, hogy Párkányt rögtön lejtmezezni, utcáit köveztetni a közlekedés kényelme érdekében járdákat létesíteni egy és más beruházást tenni kellene, eloszlatható azazal, hogy ha Párkány oly pótdadópercentet viselne is, mint amelyet most Esztergom, a párkányi pótdadó fele kizárólag Párkány fejlesztésére és beruházásaira volna fordítandó.

Ez a terv nem olyan ijesztő, mint amilyennek az első tekintetre látszik, mert fogyasztási és indirect adókból várt több bevétel a város jelenlegi pótdadját legalább 30%-al

szállítaná alá s így kisebb pótdadóval kellene közösen számolnia.

Más előnyök is eshetnének az egyesült két városra. Egyesülés esetén nem volna nehézség pl. Párkányban egy ezred katonaság állandó elhelyezését kivinni. Ezen kívül a város tekintélye alatt a fejlődésnek biztos anyagi hasznokat hajtó feltételei volnának megragadhatók. Így pl. gyárak, közraktárak létesíthetnének; nem éppen lehetetlen, hogy Párkány pl. egy állami szakiskolát is nyerne, vagy egy állami gyógyintézetet stb.

Meggyőződésünk szerint az egyesülésből csak előnyök származhatnának mindkét irányban.

Mozogjunk tehát végre-valahára!

Apróbb dolgok.

Örömmel olvastuk, hogy a vármegye építkezik. A régi, ütött-kopott megyeháza nemsokára csakány alá kerül s helyette monumentális, modern épület létesül.

Ebből az alkalomból számos nézetet halottunk.

Sokan vannak, akik azt tartják, hogy a vármegye nem helyesen eszelepszik, hogyha a jelenlegi háza helyén építkeznek.

E helyett szívesen látnák, hogyha a vármegye pl. a Hutt-féle üres telken építtetné fel új házát és a jelenlegi megyeházat az állam venné át.

Az erre vonatkozó tervezetetek is érdekesek. Az állam különböző hivatalai, melyeknek az adóhivatal, pénzügyőri biztosság, államépítészeti hivatal, állami erdőtisztítási hivatal stb. a régi megyeházán összpontosíthatók volnának sőt ezek mellett elférne ott a felállítandó pénzügyvizsgáztóság is.

Mi úgy adtuk ezt, ahogy beszélgették. Ha még nem késő, talán érdemes is megszívlelni.

A város derék erdőmestere a tavasz nyitásával ismét hozzáfogott a város szépítéséhez.

Elismeréssel állapítjuk meg, hogy a fasításra vonatkozó emlékeztető cikkünk nem hangzott el a pusztaban, hanem rögtön eszelekvéshez fogtak a város urai.

Ezt mutatja az, hogy a kis Duna mentén a szigeti fahidtól a Lörinc-utcai hidig új fasor létesült; hasonlóan új ültetés gyönyörködteti a szemet a Ferenc József-utnak vizivárosi szakaszán is bár ez a gyönyörűség rögtön bossúságra változik, amikor azt látja az ember, hogy a régi fák töveit szépen ott felejtették a járda szélén.

Ezen utóbbi észlelet arra készit bennünket, hogy felkérjük a polgármester urat, rendelje el az

ott hagyott orra buktatásra kiválóan alkalmas fatövekek eltávolítását.

Ne legyen félmunka az eddig végzett szép munka!

Amint tudjuk, a város az év folyamán több utcáját köveztetetni fogja. Így nevezetesen kövezés alá kerülnek a Deák Ferencz, Plébánia, IV. Béla Király, Bottyán és Simor János-utcaik.

Azt is hallottuk, hogy a Simor-utca kövezését még halasztani akarják, mert az előtte valók kövezése sürgősebb szükség.

A mi meggyőződésünk szerint sürgős a dolog minden helyen, mert nyak- és tengelytörő kátyuk borítják az említett utcákat.

Hát csak mielőbb fogjanak hozzá a munkálathoz, mert az állatkínzás a kérdéses utcákon egyenesen felháborító. A butorkocsik, társzekerek az eléjük fogott nyomorult igavonókat hol térdre buktatják, hol földre fektetik. E közben majd egy szekrény, majd egyéb butordarab zuzódik szerte az útódás alatt, vagy a kövezetre hullva. Állatkínzás, anyagi kár, ezer bosszúság.

Csak mielőbb egy kis rendet!

Figyelő.

TÁRCA.

Különös történet.

En, már mint, hogy emberemnek az öntudata itt ültem ni, rendes helyemen, a kuckóban, szokásom szerint nem téven egyebet, mint csöndesen szemlélve, mi történik körülöttem idebent az agyban, s odakint a furcsa nagyvilágban, hol Istennek annyiféle állatja kereng (valóban nehéz volna megfejtésem, mi végből?)

De hivatásom nem is az lévén, hogy oly kérdéseket fejtsek meg, amelyekhez nem értek, be kell érnie velem, ha olyasmiről fogok beszélni Önnek, amit magam is tudok, mert átéltem. Ha unatni találom, csak szóljon, abba hagyom. Hogy a világért sem? Hehe, mint az én emberem is volt valaha, azokban az időkben, amikor egereket közt ez a történet is akar szólni.

Tehát, miként már említettem, itt ültem a kuckóban, és csöndesen szemlélődtem; vagyis helyesebben szólva: ügyeltem, hogy semmi se történjék emberem agyvelejében, s általában egész testével, amiről ne volna tudomásom. Aféle szerep ez, tudja, mint az invalidus kerti-őr, aki, hogy mégis legyen mivel bibelődnie, leül a muzeumkertben, vagy a József-téren a padra egy árnyas fa alá, s vigyáz a gyerekekre, hogy hancurozás közben be ne tapossanak a fűbe. Természetes, hogy az ősi katonaruhás őr jelenléte hat is a pajkos fatalságra, s mivel tudják, hogy látja, mit csinálnak, nem is követnek el semmi olyant játszás közben, amivel rontanák a kertet, a kert pázsitát, virágait, fűt, bokrait drótkerítéseit, vagy ülőhelyeit és ennek folytán magukra vonják a vén katonára haragját. En is, mondtam, ilyen invalidus kerti őr vagyok az agyban, s a furge gondolatok, mondhatom, tiszteltemben is tartják a jelenlétemet, s nem tesznek, sem a szájjal, sem a kézzel, vagy bármely testrészrel nem tétnek olyasvalamit, amiről tudták, hogy nem engedném meg, hogy megtegyék vagy megtéssék. Mikor azután estére elfáradok uram, és nyugalomra térek, akkor előbb pihenőre küldöm, vagy legalább azelőtt, — amikor még engedelmeskedett, — pihenőre küldtem emberemet is, aki szépen lefeküdt, és elaludt velem együtt. Hogy a gondolatok közül, akiknek most már semmiféle testi erő és szerv se volt rendelkezésükre, némelyek az én pihenésem ideje alatt sem tudtak, vagy akartak lenyugodni, s a maguk mulattatására bujcskát, játsztak — önök ezt ugyebár, álomnak nevezik? — az agy nyitva hagyott folyosói: s az uram, már igazán olyan ártatlan mulatság, aminek, a szunnyadó szervek közül egy sem állván szolgálatukra, semmi káros következménye sem lehetett, s így ha nem is nyíltan, de hallgatagon bizvást megengedhettem.

Sőt, ha nem veszi tulzásnak, állíthatnám, hogy a gondolatok szórakozásának ez a neme nemcsak, hogy ártatlan, de gyakran, valóban kellemes és szép is, hogy jöjjön be a világosság, s ilyenkor odaült agyam lábához az én hü komornám, az em-

lékezet, és elmondotta, hogy az urfiak mi mindent játsztak az éjjel? Azt játszták, hogy valamennyien elmentek, messze vidékre a zöldsalus házikójából a habfőér nyoszolyáról elhívták a szép szőke falusi kisasszonyt, akinek a mi emberünk, ez a (gyakran láttam tükörből) megnyerő képű, csinos, fiatal festő — mert festő, kérem alásan, igen — éppen a vőlegénye készült, hogy legyen; és a kisasszony eljött, s mosolyogva beszélgetett az alvóval, aki szerelemittasan cirógatta szép, fehér kezeckéjét, mialatt egyre csak ezt hajtogatta susogva:

— Édes . . . Édes . . .

Aztán egyszerre csak átkapta a leány lágy derekát, és akkor fejezte be komornám, az emlékezet akkor föltetszett ébredni, s az urfiak szétlebbentek, és bebujtak az ágyaikba, hogy rajta ne tessenek kapni őket a kimaradason.

Emberem pedig, ahogy kinyitotta a szemét, nagyot nyújtózott, és tisztán hallottam, amint a szerelem (aki mindez éjjeli játékokat rendezte) megszólalt az ajkán:

— Istenem, milyen kár, hogy fölébredtem!

Egyszer azonban, s ez az, amit voltaképpen el akarok mondani önnek, mindez iszonyuan megváltozott. Emberem, a festő, engedett a vágy folytonos erőszakoskodásának és egy szép napon felült a vonatra, hogy háztűznözbe menjen a nyájas falusi házhoz, ahol a szőke kisasszonyka lakott. A vágyakozásnak és elutazás napján, kérem, nem volt egy perc nyugvása. Egész nap nem szólt senkihez közülünk, mialatt folyton csak ezt mondogatta magában.

— O csak már ott volnék! Csak már láthatnám!

Ikertestvére, a szerelem, már kevésbé epekedett. Ő nyugodt volt, boldog és türelmes, mert hiszen ő ugyanis mindig együtt volt a drága leánnyal, s ha tudjuk, vagy legalább úgy képzeljük, hogy valaki a miénk, a távolság gyakran csak erősebbé s elgedettebbé teszi a szerelmet, és a távlat csak, jobbakká szebbekké domborítja ki a vonzó körvonalakat testen és lelken egyaránt.

Aztán megérkeztünk, s én — másodsor ismétlem, mert céltalan fecsegésem mindig elsodort a tárgyamtól — a kuckóba úgy szemléltem a kiesiny társaságot, mely — harminc éve már ennek az asztalnál ült, vaecorázva.

Mellettünk, vagyis az én festőm mellett jobbról ült Mariska, a szőke kisasszony, a kinek emberünk, mint a többi gondolatoktól hallottam, másnap akarta forma szerint megkérni a kezét. Balról senki, csak az asztalfőn ült a kisasszony atyja ura, annak a jobbjan, szemben a leánnyal a háziasszony, a mellett pedig éppen átellenben az én emberemmel a szomszéd birtokos, a ki, mint a szemablakán keresztül látni lehetett, egyre ürítette és töltötte a poharakat. Vagyis nem annyira az összes poharakat, mint inkább csak a magáét, de különösen a mi szerelmes emberünkét, a festőét.

Meg kell jegyezmem, hogy eddigelé mi még sohasem éreztük emberünk fejében a mámort, mert jó fiu szorgalmas és ráadásul tehetséges művész léte — esodálatos de egyáltalában nem szokta meg az italt; hogy miért magam sem tudnám megmagyarázni, mivel hogy a józanság ez az állandó, változatlan fajtája a mint hallottam fölötté szokatlan.

Azt, hiszem különben, mindennek az volt főképen az oka, hogy emberünk már művésziskolai növendék korából, tehát évek sora óta szerelmes lévén a szőke leányba, gondolatai épen ezért nem a mulatságon, hanem az iparkodáson és előretörésen jártak, hogy olyan helyzetet teremthessenek a számára, amelyben esaládi életet bírjon alapítani. Ah uram, én nem igen szoktam elmélkedni az ilyesmin, de úgy vélem, a szerelem, ez a nagy képzelődő, erős egy legény, s ha kedvére cselekszenek, sok szépet és jót, ha pedig ellenére tesznek, sok rosszat képesek elkövetni.

A velünk átellenben ülő szomszéd birtokosnak tehát — ma is emlékszem a nevére. Ödönnek hívták — szemmel láthatólag rossz szándéka volt festőnkkel szemben. Mi azonban, mi ostoba tapasztalatlan fej, mindenre csupán később, sőt ami még rosszabb: későn jöttünk rá s akkor, a válság perceiben egészen gyanútlanul gondoltuk róla, hogy bár kissé mulatós, de igen kellemes és jóindulatú ember. Hiszem, Istenem, oly előzékenyen tudta teli tölteni a karesú poharat s annyi szeretetreméltóság tetszett ki a hangjából, mikor emberünkkel koccintott:

— Idvet kívánok, Elemér! Idvet! (tudniillik, hogy üdvöt).

Avagy hogy:

— Hát „sohse nem” iszunk, Elemérkém? „Sohse nem!”

Vagy még másik változat szerint:

— Hát csak az Isten éltesse ami kedves Mariskánkat, ugyebár?

Természetes, hogy mind e beszédekre kocintásnak, a kocintásra pedig ivásnak kellett következnie, s egyszer csak azon veszem észre magam, hogy a szerelem, akinek úgy látszik, fejébe szállt az ital, neki dűleszkedik emberünk fejének és mint a lobogót, mikor félárba a szélben, teljesen egészen a Mariska válla felé. Ugyanebben a pillanatban egy gondolat ideszaladt hozzám és süg valamit:

— Nézze csak! Mekkora pislant emberünkre a mama!

— Eh — tolja félre utjából a másik — hadd pislantson, ha kedve telik benne! Holnap ugyanis megkérjük a Mariska kezét . . . és és akkor ugyanis az övé (tudniillik az emberünké) lesz!

— Hogy néz rá ez a lány! Milyen ijedten! s rántja meg egy harmadik gondolat a ruhám szegélyét.

Kábultan, szinte megrémülve tekintek oda: csakugyan, láttam, a szép szőke leány olyan elhajló mozdulatot tett, mintha vissza akarna húzódni a festőtől. S láttam, amint az apa meg a mama bosszus és megbotránkozó tekintettel néznek emberünk felé, majd pedig igenlőleg bólintanak valamit a szemközt ülő birtokosnak, aki csöndesen, inkább a foga között (oh, ezt még egészen jól hallottam) suttozta sonditva:

— Lássá, hogy elazott? Lássá? . . .

Másnap azután egyszerre nyílik az ajtó, s belép rajta Mariska atyja ura, a házigazda, s a szokása bár meglehetősen rideg üdvözlés után eképp szólítja meg ami szegény, kábult agyvelejű festőnket:

— Remélem, kedves öcsém, itt maradsz a Mariska eljegyzésére . . .

— S látván, hogy a mi fejünkbe bizony vajmi nehezen fér be még az ilyen rejtélyes meghívásnak az értelme, fagyos, kissé gunyos mosolylyal tette utánna, magyarázva:

— No igen, az eljegyzésre . . . Ödömmel. . . Az öntudat, mint aki már igen bele-törődött a sorsába, egykedvűen tette utána:

— A festő természetesen, még aznapi visszautazott. En rám azonban — fejezte be szavait — én rám, úgy látszik, nagyon megharagudott, mert attól az estétől fogva többé egyetlen egy éjszaka sem aludt el velem egyidőben. Mindig én dőltem ki hamarabb.

Zsoldos László.

Mi ujság?

Jótékony adomány.

Dr. Csernoch János esanádi püspök azon alkalomból, hogy Esztergomból a közeli napokban elköltözködik, f. hó 23-án 2000 koronát adományozott a városi aggok háza javára.

Személyi hir.

A Budapesten székelő „Magyar Takarékpénztárak központi jelzálogbankja r. t.” Bleszl Ferenc takpénztári igazgatót az ideai közgyűlésén egyhangulag, igazgatósági tagjává választotta.

Kitüntetett altábornagy.

Mint a Bud. Tud. jelenti, a király virtsologi Rupprecht Henrik altábornagynak, a 76 gyalog ezred volt ezredesének, a pozsonyi IV. honvédkerület parancsnokának, sok évi eredményteljes működése újból elismerésül a Lipót-rend lovagkeresztjét adományozta.

Rupert napja a főgimnáziumban.

A főgimnáziumi ifjúság f. hó 26-án csütörtökön d. u. 6 órakor Hollói Rupert igazgató nevenapja alkalmával ünnepélyt rendez, melyre a közönséget ez uton hívja meg. A műsor a következő: 1. Üdvözlő Mendelsohntól. Előadja az ifj. ének- és zenekar. 2. Ünnepi beszéd. Mondja Witz VIII. o. t. 3. Gaotte Luis XIII. Előadja az ifjúság zenekara. 4. Hazám. Lévy Mihálytól.

Szav. Szarkásy I. o. t. 5. A fehér köntös legendája Krüger Adártól. Szav. Mihalik VI. o. t. 6. Csárda jelenet Hubay Jenőtől—Winniovoski Henri: Legenda. Hegedűn játsza Schleifer VIII. o. t. zongorán Liséri Schleifer VI. o. t. 7. A kovácsok sztrájlja Coppée Ferencről. Szav. Sebestyén VIII. o. t. 8. Czinka Panna Káldy Gyulától. Előadja az ifj. zenekara. 9. Eji látogatás Gyulai Páltól. Szav. Pázmány II. o. t. 10. Ünnepi induló Verdi J. „Vida” c. operából. Előadja az ifj. ének- és zenekara.

A városi tisztújításhoz.

A város tanácsa f. hó 23-án tartott ülésében megállapodott abban, hogy az április 6-án megtartandó általános tisztújítás érdekében miként irányítsa a választó közönséget s különösen, hogy megfelelő mederbe terelje a tisztviselők törekvéseit. — A választó közönség ugyanis már több tisztújítás előtt a polgármestertől és a tanácstól várt irányítást s csakis így történhetett meg, hogy minden betöltendő állásra alkalmas egyén jelöltet ki és választatott m. g. A tanács megállapodása a képviselők közül legközelebb összehívandó népes értekezlet elé kerül. Ajánljuk a képviselő uraknak, hogy a város jól felfogott érdekében a tanács véleményének megismerése előtt lehetőleg minden ígértől tartózkodjanak.

Névmagyarosítás.

Borovitska Adolf zenetanár a saját és gyermekei vezetéket a belügyminiszter engedélyével Borus-ra változtatta.

Átköltözés.

Dr. Fehér Gyula praelátus kanonok, aki két értizeden át volt a belvárosi plebánia lakója, az elmúlt héten költözött át új otthonába az egyházmegyei könyvtár mellett levő káptalani házba. A belvárosi plebánia épületének belsejét most renoválják.

Hangverseny a zárdaiskolában.

A vizivárosi zárdában ma d. u. 4 órakor hangversenyt tartanak a női kongregáció tagjai. A hangverseny műsora a következő:

„I. Gutmann: Allegro; 2 zongorán előadják: Hagyó-Erzi és Parsch Aranka. 2. Felolvasás, tartja: Mattyasóvszky Marianna. — 3. Kersch: Ave Maria: éneklék: Niedermann Bertike és Mack Mici. — 4. Mindszenty: A zengő szobor; szavalja: Mórász Mariska. — 5. Chopin: Polonaise; zongorán előadja: Niedermann Bertike. — 6. Koenen: A nyolc boldogság: éneklék a kar. — 7. Mosenthal: Mozart; melodráma, szavalja: Bleszl Erzi, zongorán kíséri Bleszl Margit. — 8. Stapf: Gnadinarie, harmoniumon előadja: Mattyasóvszky Marianna zongora kísérettel. — 9. Leonardi: King's hussars, 2 zongorán előadják: Kovács Elvira, Láziits Stefi, Hagyó Erzi és * * *“

Városi közgyűlés.

A város képviselőtestülete tegnap délelőtt rövid közgyűlést tartott. A közgyűlés az április 6-iki tisztújítás alkalmára az alispán által alakított kijelölő bizottságba a képviselőtestületi tagok közül dr. Fehér Gyula és Frey Ferencet küldte ki. Elhatározta a közgyűlés, hogy a sz. Ferenc rendi zárdának másodemeleti részét a reáliskola számára kibérli. A szervezési bizottságnak azon javaslatát, hogy egy alszámvevői állás rendszeresíttessék, a közgyűlés nem fogadta el, hanem — elismervén, hogy a számvétség munkaterheltségét a jelenlegi személyzet már el nem bírhatja — Földváry István dr. főügyész javaslatára kimondotta, hogy egy I. osztályú számtisztviselő állást szervez. Több jelentéssel ügy elintézésé után a közgyűlés tizenkét óra előtt véget ért.

Felhívás.

Az orsz. kath. Tanügyi Tanács a következő tétel feldolgozására hívta fel a hazai egyesületet. 1. A kath. népoktatás helyi intézői mit tegyenek a felnőttek oktatása kérdésének megvalósítására? Nevezetesen a) a felnőttek oktatásának kérdése miképpen oldható meg a patronánokkal kapcsolatban; b) a női és férfi patronánok szervezése a városokban. 2. A magyar beszéd tanításának módszere a nem magyar tannyelvű népiskolákban. 3. A tanítói törvény nyugdíj revíziója. 4. A tanítói képzés reformja. Tisztelettel felhívom az esztergomi járási rkath. tanítóegyesület tagjait, hogy a kik a felsorolt tétel közül a kidolgozásra vállalkoznak, szíveskedjenek a tétel megjelölésével Bertalan Vince elnököt f. évi április hó 10-éig értesíteni. Az értekezést a szerző f. évi április hó 23-án tartandó közgyűlésünk alkalmával fogja előadhatni.

Ismeretterjesztő előadások a főgimnáziumban.

Jövő vasárnap, március 29-én, Gödör K. János főgimnáziumi tanár Koreáról felolvasást tart a főgimnáziumban vetített képek kíséretében. A felolvasás este 6 órakor kezdődik.

Összenyomott csecsemő.

Piroska Zsuzsanna napszámosnő nagybetegen került a Kolos kórházba a múlt hónapban és ott ezélt egy héttel egy fiú gyermeket szült. F. hó 22-én reggelre a kis csecsemőt holtan találták meg az anyja mellett. A hullát nyomban felboncolták és konstatálták, hogy fulladás következtében halt meg. A beteg anyja valószínűleg éjjel ráfeküdt a kis gyermekre és összenyomta. A rendőrség vizsgálatot indított annak kiderítése végett nem forog-e fen szándékosság a csecsemő megfulladása körül.

Átruházás.

Özv. Steyszkál Károlyné virilisi jogának gyakorlását Pelezmann Lászlóra ruházta át.

A barakk.

A barakk ügyében már a legközelebbi napokban dönteni fog a hadügyminiszter. A barakk-tábor kérdése már-már majd hogy le nem került a napirendről. A kedvezőtlen szituációt kizárólag politikai okok idézték elő. Most már azonban az utolsó akadályok is lehullottak a nagy fontosságú ügy befejezése elől. A tábor amint ezt teljesen megbízható forrásból jelenthetjük még az idei nyáron benépesül katonasággal.

Ebmarás.

Maros Antal városi tanító kutyája megmarta az utcán Farkas Istvánét. A sérült asszonyt a Kolos kórházba szállították.

Hölgyeink figyelmébe.

Mint már megírtuk egy esztergomi urileány az általa remekbe készített teáskészletet kisorsolja. A gyönyörű munkája asztali készlet Virág és Szántó cég kirakatában van kiállítva, ahol állandóan sok nézője akad. A sorsjegyeket buzgón veszik hölgyeink és méltán, mert bizony ritkán nyílik alkalom, hogy ilyen kedvező módon mese szép kézimunka birtokába juthasson az ember. A sorsjegyek Virág és Szántó cégnél és lapunk kiadóhivatalában állandóan kaphatók.

A „párkányi vásár.”

A f. hó 14-én rendezett „párkányi vásár” című mulatságból befolyt tekintélyes összegű tiszta jövedelmet a rendező bizottság a helybeli izr. jótékony nőegyletnek juttatta.

A város haszna.

A villamos mű most terjesztette be zárszámadását a városhoz. E szerint a város hasznos részesedése a múlt évben 5014 koronára rugott, mely összeget a Ganz cég már be is fizette a házi pénztárba.

Lezuhant a gyárkéményről.

Borzalmas szerencsétlenség történt f. hó 23-án a volt bőrkikészítő gyárnál. A már rég üzemben kívül álló gyártelepet a tulajdonosa Grünberger Zsigmond trebitschi gyáros teljesen leszerelteti. A leszerelési munkálatok közben Meresán János budapesti géplakatos a 10 méter magas gyárkémény leszerelésével foglalatokodott és e célból felmászott a kémény tetejére. Itt hirtelen elvesztette az egyensúlyt és a szédítő magasságból a gyár udvarára zuhant. A szerencsétlen ember véresen terült el az udvar kövezetén. Munkástársai azonnal segítségére siettek és hordágyon beszállították a Kolos kórházba. Itt azonnal megvizsgálták és az orvosok legnagyobb meglepetésükre konstatálták, hogy dacára a 10 méternyi magasból való lezuhanásnak csak a jobb karja törött el. Meresán ezenfelül elvesztette beszélőképességét. Meresánnak erre kötést tettek a karjára, mire minden idegen segítség nélkül hazautazott Budapestre.

Betöréses lopás.

F. hó 20-án nagy betörést követtek el fényes nappal a Honvéd-utcában. Tóth József földműves házába eddig ismeretlen tettes behatolt és onnan minden elvihető holmit — többek között 57 korona készpénzt is elemelt. A rendőrség nyomozza a vakmerő betörőt.

Közgyűlés.

A magyarországi munkások rokkant és nyugdíj egyletének esztergomi fiókjá vasárnap tartotta évi rendes közgyűlését. A közgyűlés újból Magyar Lászlót választotta meg elnökéül és a volt tisztikart is egyhangú bizalommal meghagyta helyen. Az egyesületnek 225 helybeli tagja van. Múlt évi bevétele 2766 kor. 50 fillért, kiadása pedig 1 kor. 40 fillért tett ki.

Április.

Meteor április hónapról következőket jósolja: Április hónap esomópontjai a következő napokra esnek: 1—4—8—10—14—16—23—25—28—29—30; melyek közül legerősebb hatásuk 4—10—16—25 és 28-dikának és pedig a 4-ki szárazabb, derült, esetleg szeles; a 10-ki hűvös és espadékos; a 16-ki derült, száraz; 25-iki espadékos, 28-ki hűvös, napiklonok esetére hideg jellegű. A mint látjuk, április hava nem lenne kedvezőtlen a gazdaközönségre nézve, miután a száraz és espadékos jellegű esomópontok elég kedvezően követik egymást, bajt csak a 28-iki esomópont hozhat azon esetre, ha a napon ciklonos hatások érvényesülnek, mert e esomópont jellege hideg és így fagy következnék be. Lehetnek azonban a Napon kitörések is, amely esetben egy hűvös esővel megmenekülhetünk ezen rossz jellegű esomóponttól. Fagyot a fagyos szentek nem ígérik májusban. Orbánra esik ugyan egy hason jellegű esomópont, mely április 28-ikát is oly kritikussá teszi, de az is csak a fentebbi okok közbejöttével válik veszedelmessé, úgy hogy inkább nagyobb bajnak mutatkozik a mezőgazdaságra az, hogy május hava nem ígér elég esőt, így a mostani sok eső nem olyan nagy baj, mint a milyenek azt jelenleg a gazdák gondolják.

A tavasz kezdete.

Hivatalosan, a hiteles naptárak szerint március 21-én éjjel után 1 óra 24 perckor kezdődött a tavasz, de maga az időjárás nem sokat törődik a naptárcsinálók munkájával, mert ha lehet hinni az időjósoknak, szeles, esős, sőt hideg időt ígér egész a jövő hónap közepéig dacára

a közmondásnak, mely szerint „Benedek (március 21.) zsákkal hozza a meleget.“ E napokkal áll be a nappalnak is évről-évre ismétlődő győzelme az éjjel felett; tartama meghaladja a 12 órát, ami után folyton növekszik június közepéig, amikor újra kezd rövidülni, lassanként szinte a híres 8 órai munkaidőre esőkként jótékony világosságát.

Kifogtak egy . . .

Igen kifogtak egy ludat, a Duna vizéből — elevenen. Hiába gágogott, hogy ő nem akar öngyilkos lenni, hagyják az útján haladni. Megunta a ketrecéletet, meg pláne legyilkolással fenyegette meg az asszonya, nos ő bizony szépen eltáplált. Persze talpon fogatott s a jogos tulajdonosa a rendőrségnél jelentkezték, ha van valami vágya a libahus irányában.

Esztergom vármegye selyemtenyésztése 1907. évben.

A m. kir. földművelésügyi miniszter most adta ki vármegyénk 1907 évi selyemtenyésztésére vonatkozó jelentését. A terjedelmes jelentésből kiemeljük a következő érdekes adatokat: Esztergom vármegyében 1907. évben 14 községben közterületeken és közutak mellett volt: lombszedésre nem alkalmas szederfa 3,053, lombszedésre alkalmas szederfa 881. A szokásos esonkítás után 801 lombszedésre alkalmas szederfa állt rendelkezésére a selyemtenyésztőknek. Jutott egy selyemtenyésztőre átlag 11 fa. A magántulajdonban lévő szederfákon kívül a fenti szederfáknak köszönhetjük a selyemtenyésztés sikerét. Ezen évben tényleg 68 család vállalt selyemtenyésztést. Ezek közül 57 család 1,497 kilogram gubót termelt és 2,805 koronát keresett. Átlagos keresete egy tenyésztőnek 148 koronára rugott. Ezen tenyésztőnek neve Góra József ebedi lakos. Részint gondatlanság, részint lombhiány miatt 11 családnál nem sikerült a tenyésztés. A selyemtenyésztés megkezdése óta 47,434 koronát fizettek ki a vármegyében. Esztergom vármegye szederfaállománya: Az országos selyemtenyésztési felügyelőség kiosztott részint a vármegye községeinek, részint a községekben lakó magánfeleknek 1907-ben 1,923 kiültetésre alkalmas szederfát; 39,400 darab 2—3 éves szederfaesemetét. Működése óta pedig kiosztott a vármegyében 15,507 kiültetésre alkalmas szederfát; 403,220 darab 2—3 éves szederfaesemetét. Ez évben a községi faiskolákból kiültettek 1,874 szederfát. Ez évben tönkrement 65 drb fiatal és 20 drb. öreg szederfa. Esztergom városban 1907. évben közterületeken és közutak mellett volt: lombszedésre nem alkalmas szederfa 1,156, lombszedésre alkalmas szederfa 45. A szokásos esonkítás után 37 lombszedésre alkalmas szederfa állt rendelkezésére a selyemtenyésztőknek. Jutott egy selyemtenyésztőre átlag 4 fa. A magántulajdonban lévő szederfákon kívül a fenti szederfáknak köszönhetjük a selyemtenyésztés sikerét. Ezen évben 7 család 177 kilogram gubót termelt és 326 koronát keresett. Átlagos keresete egy tenyésztőnek 46 korona volt; legmagasabb keresete pedig egy tenyésztőnek 78 koronára rugott. Ezen tenyésztőnek neve Mőcsik István. A selyemtenyésztés megkezdése óta 2,870 koronát fizettek ki a városban. Szederfaállománya: Az országos selyemtenyésztési felügyelőség kiosztott részint a városnak, részint a városban lakó magánfeleknek 1907-ben 330 kiültetésre alkalmas szederfát 1,100 darab 2—3 éves szederfaesemetét. Működése óta pedig kiosztott a városban 691 kiültetésre alkalmas szederfát; 89,150 darab 2—3 éves szederfaesemetét. Elhelyezendő volna még a városban új ültetés gyanánt utcákon, tereken 1,000 szederfa. Ez évben tönkrement 8 darab fiatal szederfa. A városi faiskolában szederfaesemete ninesen. A szederfaiskolát az orsz. selyemtenyésztési felügyelőség kezeli.

Bevonulások.

Április elsején 150 tartalékos és május 6-án és 20-án 600—600 póttartalékos fog a városi barakkba bevonulni.

Járványstatistika.

Esztergom vármegye területén március hó I-ső felében hevenyfertőző kórokról a következő kimutatást kaptuk: Gyermekekégyi láz: Dorog.

Hasihagyomány: Esztergom város és Kőbölkiút. Vörheny: Esztergom város, Keszőle, Kőbölkiút és Farnad pusztja. Roncsoló toroklob: Esztergom város, Lábatlan, Tát, Bajna, és Bátorkeszi. Hökhurut: Esztergom város és Párkány. Kanyaró: Esztergom város, Mogyorósbánya, Párkány és Bény községekben fordult elő.

x Legnagyobb, legváltozatosabb, legelterjedtebb.

Ez a három jelző — könnyű kitalálni — a Pesti Hírlapra vonatkozik, mely legnagyobb terjedelemben, legváltozatosabb tartalommal jelenik meg s éppen azért a legelterjedtebb napilap. Politikája radikális magyar nemzeti politika s elvei hirdetésben kormánytól és pártoktól teljesen független. De hiszen három évtized óta tudja már ezt a nagymagyar olvasó közönség s éppen azért elég lesz csak annak jelzésére szorítkoznunk, hogy az új évnegyedben két nagyon érdekesítő regény fog a Pesti Hírlapban megjelenni: sport- és sakkrovata lehetőleg még bővebb lesz, távirati tudósításokkal egymásután három nagy nemzetközi sakkversenyről; az Esti levelek, Szerkesztői üzenetek, Kis komédiák és Vegyesek rovata régi kedvence az olvasóközönségnek és fő vonzóereje a lapnak. Aki egész éven át előfizetője a lapnak, ha csak negyedévenként vagy havonként fizet is elő, számot tarthat a Pesti Hírlap nagy képes naptárára (karácsonyi ajándékul) és kedvezményes áron rendelheti meg a Divat-Szalonná című kitérő divatlapot. A Pesti Hírlap előfizetési ára negyedévre 7 kor., 2 óra 4 korona 80 fillér, egy óra 2 kor. 40 fill. A Divat-Szalonnal együtt negyedévre 9 kor. A kiadóhivatal címe: Budapest, V., Váci-körút 78.

Uj erőt ad

A SCOTT-féle Emulsió akkor is, mikor más szer már nem használ. Mindig veszélyes kétes értékű szerekekkel kísérletezni, amikor az ember egészségéről van szó.

Gyengeség esetében különösen lábadozóknál,

vagy vérszegénység, tüdőbaj, túlterhelt munkából származó betegségek folytán az elővigyázatos ember azonnal ahhoz a szerhez folyamodik, mely számtalan esetben, kivétel nélkül megbízhatóan hat. Ez a szer a

SCOTT-féle EMULSIÓ.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér.

Kapható a gyógyszerárakban.

Itélethirdetés.

Unger Hugó rendőrőrkapitány tegnap hirdette ki Pleva Ferenc előtt a már ismertett ügyben a budapesti államrendőrség főkapitányának másodfokú ítéletét. Az ítélet, mint már megírtuk, 1 napi elzárásra és 50 korona pénzbírságra szól. Az ítélet ellen Pleva nyomban felebbezést jelentett be és így a nagy szenzációt felvert akták felkerülnek a belügyminiszteriumba elbírálás céljából.

Üрге Zs. A.

Az arany ásóhoz, (volt FREY-féle üzlet) Alapított 1770.

Telefon 67. sz.

Jutányos áron kaphatók épület vasalások, konyhafelszerelés, szerszám, furógépek, kovácsolt acél ekefők, Garventz-féle kutak minden kivitelben.

Petőfi-jegyű fűkaszákat ötszörös jótállás mellett ajánlok.

x Háziasszonyok öröme. A nemesak híres de gyönyörű „Mercedes” állvány (kredene papír a „Hunnia” könyvnyomdában Széchenyi-tér 7. sz. alatt kapható. Darabja 5 fillér.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

GERENDAY JÓZSEF.

170/1908. végrh. szám.

Árverési hirdetés.

A muzslai kir. járásbírósnak 1907. évi Sp. 627/2. számú végzése következtében dr. Katona Sándor ügyvéd által képviselt Esztergom megye parkányi takarékpénztár javára Bernkopf József és neje ellen 804 korona 50 fillér tőke s jár. erejéig 1908. évi február hó 29-én fogatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 1905 koronára becsült következő ingóságok u. m. butorok, szőnyegek, iroda berendezés, könyvek, nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a muzslai kir. járásbírósnak 1908. évi V. 100/2 számú végzése folytán Párkány községben alperes lakásán leendő megtartására 1908. évi március hó 30. napjának délutáni 4 óráját határidőül kitértem és ahhoz venni szándékozókat ezennel oly megjegyzéssel hívom meg hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Muzsla, 1908. március 18.

Kiss Sándor kir. bír. végrehajtó.

139/1908. végrh. szám.

Árverési hirdetés.

A Bpesti ker. és váltó kir. törvényszéknek 1907. évi 100500 számú végzése következtében dr. Kohn Jakab ügyvéd által képviselt Pestvidéki tkp. és hitelszövetk. javára dr. Szántó Bertalan ellen 1500 kor. s jár. erejéig 1907. évi október hó 16-án fogatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 1344 kor. becsült következő ingóságok, u. m. butorok és iroda berendezés nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a muzslai kir. járásbírósnak 1907-ik évi V. 605/5 számú végzése folytán Párkány községben 3/rendű alperes lakásán leendő megtartására 1908. évi március hó 30-ik napjának d. u. 3 óráját határidőül kitértem és ahhoz a venni szándékozókat ezennel oly megjegyzéssel hívom meg, hogy érintett ingóságok az 1881. LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Muzslán, 1908. március hó 14. napján.

Kiss Sándor, kir. bír. végrehajtó.